

Het LSP is geen EPD

Elektronische uitwisseling van medische gegevens, in combinatie met bescherming van persoonsgegevens, is een onderwerp dat de maatschappelijke gemoederen terecht bezighoudt. Het is opvallend dat daarbij nog steeds de begrippen EPD (Elektronisch Patiëntendossier) en LSP (Landelijk Schakelpunt) worden verward. Historisch gezien is dat vanwege de discussie rond het Landelijk EPD begrijpelijk, maar EPD en LSP zijn totaal verschillende zaken. We zetten het op een rij.

Digitaliseren

De basis van het verzamelen van medische gegevens is de (wettelijk vastgelegde) dossierplicht van elke zorgverlener. Op basis van de WGBO (art. 454) is een zorgverlener verplicht een dossier aan te leggen met betrekking tot de behandeling van de patiënt: het medisch dossier. Vrijwel alle zorgverleners (huisartsen, apotheken, fysiotherapeuten, verpleeghuizen, ziekenhuizen) hebben dit dossier inmiddels digitaal aangemaakt in een informatiesysteem, een softwaretoepassing. Dat maakt dit medisch dossier tot een elektronisch patiëntendossier: een EPD. Het EPD is dus een patiëntendossier dat zich in het informatiesysteem van zorgaanbieder bevindt. Voor de beveiliging van deze dossiers geldt strikte wet- en regelgeving.

Landelijk Schakelpunt

Omdat patiënten niet altijd onder behandeling staan van één zorgaanbieder, is het noodzakelijk om digitaal gegevens tussen de EPD's van de verschillende zorgaanbieders uit te wisselen. Dankzij de digitale dossievoering is het mogelijk om medische gegevens elektronisch uit te wisselen. De kwaliteit, continuïteit en veiligheid van zorg zijn gebaat bij tijdige beschikbaarheid van de juiste medische gegevens - met name in gevallen van (dienst)waarneming en acute situaties. Ten behoeve daarvan is een beveiligde, landelijk werkende ICT-infrastructuur gebouwd: het Landelijk Schakelpunt. Om dat mogelijk te maken hebben medische beroepsverenigingen en belangenbehartigers van patiënten zich verenigd, met het doel een binnen de privacywetgeving passende oplossing te vinden om medische gegevens elektronisch uit te kunnen

wisselen. Kort gezegd werkt het als volgt. De zorgaanbieder houdt elektronisch een dossier (het EPD) van een patiënt bij. Wanneer de patiënt daarvoor uitdrukkelijke toestemming heeft gegeven (opt-in), mogen bepaalde gegevens daaruit, uitsluitend in het kader van zijn medische behandeling, uitgewisseld worden met andere zorgverleners. Het LSP is het schakelpunt, de ICT-infrastructuur, dat de behandelend zorgverlener in staat stelt om alleen het hoogstnoodzakelijke deel van het dossier te raadplegen. De toegang tot de infrastructuur is streng beveiligd en alleen toegankelijk met de speciaal voor de zorg ontwikkelde identificatiemiddelen (UZI-middelen). Hiermee is geborgd dat alleen bepaalde zorgverleners onder bepaalde omstandigheden, bepaalde gegevens van een patiënt mogen inzien. Overigens kan de patiënt in overleg met zijn zorgverlener de uit te wisselen hoeveelheid gegevens altijd aanpassen, bijvoorbeeld door bepaalde gedeelten niet op te nemen.

Zorgaanbieders verenigd

Zorgaanbieders hebben zich verenigd in de Vereniging van Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie, kortweg VZVZ. Deze organisatie geeft uitvoering aan het beheer, onderhoud en doorontwikkeling van het uitwisselingsstelsel. Momenteel verwerkt het stelsel gemiddeld meer dan een miljard berichten per jaar. 14 miljoen Nederlanders en ruim 6.000 zorgaanbieders nemen deel aan het stelsel. Het LSP voorziet op basis van deze cijfers in een behoefte in de gezondheidszorg. Met name op het gebied van medicatie-overzichten en in toenemende mate ook van waarnemingsgegevens van de huisartsen. Vrijwel alle

zorgverleners beseffen nut en noodzaak van elektronische gegevensuitwisseling. Om die te bewerkstelligen kiezen zij voor aansluiting op een systeem. Naast het Landelijk Schakelpunt zijn er meer systemen beschikbaar, waaruit zorgaanbieders kunnen kiezen. Zij kunnen de vorm van uitwisseling kiezen die past bij hun visie op hun beroepsuitoefening en hun zorginformatiesysteem.

Patiënt

In de discussie over gegevensuitwisseling speelt de privacy van de patiënt een grote rol. De wens van de patiënt om meer regie te krijgen over zijn eigen gezondheid krijgt daarin een steeds prominentere plaats. Nieuwe wetgeving dwingt dat inmiddels ook af. De privacy van de patiënt is vanzelfsprekend een onvoorwaardelijke eis in de gezondheidszorg. In Nederland kennen wij strenge wetten, regels en normen wanneer het gaat om de bescherming van (medische) persoonsgegevens. Dat het LSP daaraan voldoet is de afgelopen jaren afdoende aangetoond, gelet op alle gerechtelijke uitspraken, bevindingen van toezichthouders en certificeringen. Het schakelpunt heeft alleen de burgerservicenummers (BSN's) in haar index opgenomen van de Nederlanders die hun zorgaanbieder(s) toestemming hebben gegeven om voor hun behandeling relevante gegevens ter beschikking te stellen aan andere zorgaanbieders. Verder niets.

Volgjezorg

VZVZ wil burgers bewust maken van hun rol in de uitwisseling van hun gegevens via het LSP. Daar is de website onder de naam "Volgjezorg" (volgjezorg.nl) voor opgezet. Iedereen kan daar zien wie zijn of haar gegevens heeft aangemeld of ingezien bij het LSP. Misbruik wordt zo zichtbaar gemaakt. Het wordt dan ook meteen duidelijk dat alleen behandelende zorgverleners gegevens hebben ingezien. Niemand anders kan daar dus onopgemerkt bij. Ook VZVZ niet.

Doorontwikkelen en uitbreiden

VZVZ ontwikkelt het LSP permanent. Primair door het blijven aanpassen aan alle technische en organisatorische voorwaarden. Daarnaast beweegt het LSP mee met de veranderende wensen van zorgaanbieders en de vraag naar zorgtoepassingen. Het aantal verschillende groepen zorgaanbieders dat gebruik maakt van het LSP groeit ook gestaag. GGZ-zorgaanbieders, zelfstandige behandelcentra, de Jeugdgezondheidszorg en andere medisch specialistisch beroepsgroepen zijn aangesloten bij VZVZ en maken gebruik van het LSP.

Meer informatie

Met vragen of voor meer informatie kunt u contact opnemen met het VZVZ Servicecentrum:

E-mail: support@vzvz.nl

Telefoon: 070 - 317 34 92 (bereikbaar op maandag t/m vrijdag van 9.00 - 17.00 uur)

Versie: 27 juli 2020